

Dostrzegacz Biblioteczny

Pismo informacyjne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

Nr 3(91)/2018

Spis treści

Marzena Targońska, 10-lecie lubelskich Dyskusyjnych Klubów Książki	2
Paweł Korzybacha, „Od projektu do efektu: skuteczne zarządzanie = nowoczesna biblioteka”	6
Bożena Lech-Jabłońska, Małgorzata Pieczykolan, Projekt EtnoLubelskie	8
Elżbieta Jamroz, Rękodzieło ludowe to jest to!	10
Marcin Furman, „Biblioteka wielu pokoleń”	11
Anna Biegalska, Bądź aktywny! Bądź kreatywny!	13
Justyna Kasperczuk, Wtedy to smakowało!	13
Paweł Korzybacha, Kalejdoskop jesienny	14

10-lecie lubelskich Dyskusyjnych Klubów Książki

Lubelskie Dyskusyjne Kluby Książki (DKK) w ubiegłym roku świętowały Jubileusz 10-lecia.

DKK tworzą ludzie w różnym wieku, których łączy pasja czytania i potrzeba rozmawiania o książkach. Klubowiczem może zostać każdy – niezależnie od wieku, zainteresowań oraz tego, jak dużo czyta. Pomysł oparty jest na założeniu, że potrzebne są miejsca, w których można rozmawiać o wspólnie przeczytanych książkach oraz że nie trzeba być literaturoznawcą czy krytykiem, by czerpać przyjemność z dyskusowania o literaturze.

DKK to adaptacja brytyjskiej idei *reading clubs* – wspólnego czytania i rozmowy o książkach. Kluby istnieją tam od 1926 r. i są niezwykle istotnym elementem życia literackiego, mają wpływ na rynek książki, w tym na najważniejsze nagrody literackie, a nawet na nakłady książek.

Uroczyste rozpoczęcie imprezy jubileuszowej

Inicjatorem i koordynatorem sieci DKK na terenie Polski jest Instytut Książki (IK), który w oparciu o angielskie wzorce opracował w 2007 r. model prowadzenia Klubów w polskich bibliotekach publicznych i powołał je do życia w ramach programu rozwoju czytelnictwa „Tu czytamy”. Jego realizacja jest możliwa dzięki finansowemu wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. DKK jest programem dotacyjnym realizowanym przez wojewódzkie biblioteki publiczne we współpracy z IK i obecnie wchodzi w skład Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2014-2020.

Celem programu jest kreowanie mody na czytanie, poprzez akcentowanie przyjemności płynących z

lektury oraz promowanie czytelnictwa i aktywnego udziału w życiu literackim, ożywienie i integracja środowisk skupionych wokół bibliotek publicznych oraz zachęcanie nowych użytkowników do korzystania z biblioteki.

Magdalena Wójcikiewicz (na pierwszym planie), z tyłu, od lewej: Małgorzata Pieczykolan- kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego WBP, Marzena Targońska, Tadeusz Sławecki – dyrektor WBP, Joanna Chapska

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie (WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie) włączyła się w inicjatywę IK i na terenie województwa lubelskiego w 2007 r. powołano 13. Klubów (w tym 3. dziecięco-młodzieżowe) przy bibliotekach różnych szczebli. Pierwszą koordynatorką Programu była Magdalena Wójcikiewicz, instruktor WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie (obecnie na emeryturze). Jej pracę kontynuują Joanna Chapska i Marzena Targońska, instruktorki WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie. Zadanie realizują poprzez organizację klubów i spotkań autorskich, zakup, opracowanie i dystrybucję książek i materiałów promocyjnych.

Działalność DKK szybko spotkała się z uznaniem i po pięciu latach funkcjonowało już 57. Klubów (w tym 14. dziecięco-młodzieżowych), a po dziesięciu – 102! (w tym 31. dziecięco-młodzieżowe): 42. w mieście, 16. na obszarze miejsko-wiejskim, 44. na wsi, z czego: 38. Klubów działa przy bibliotekach miejskich, 33. przy gminnych, 22. przy filiach bibliotecznych, 9. w oddziałach dla dzieci. Oprócz bibliotek publicznych Kluby prowadzone są przy Bibliotece Batalionu Dowodzenia Wielonarodowej Brygady, Areszcie Śledczym, Zakładzie Karnym, Bibliotece Pedagogicznej, bibliotekach szkolnych czy klubie sportowym MKS Selgros Lublin. Wiele Klubów posiada nazwy własne: „Akapit”, „Czytaczek”, „Książkowy molik”, „Księgołap”, „Lekturyнки”, „Oczytani”, „Okładka”, „Pasja”, „Pod

różą”, „Wretil” (wykaz Klubów można znaleźć na stronie internetowej Biblioteki Wojewódzkiej w zakładce DKK).

Kluby skupiają od 3. do 25. członków, wśród Klubowiczów większość stanowią kobiety. Spotkania odbywają się najczęściej raz w miesiącu. O liczbie zaangażowanych osób świadczą dane z ubiegłego roku – 950. zorganizowanych spotkań, w których wzięło udział łącznie 2 109. osób – 952. stałych członków i 1 157. okazjonalnie korzystających (na podstawie sprawozdania przygotowanego dla IK za 2017 r.). Głównym tematem rozmów są przede wszystkim książki, autorzy, trendy i pojawiające się zjawiska w literaturze, ale też wydarzenia kulturalne i zjawiska społeczne. Bardzo ważne jest dzielenie się wrażeniami z przeczytanej lektury, wymiana spostrzeżeń, myśli. Dyskusję moderuje zazwyczaj bibliotekarz, czasami zadania tego podejmuje się Klubowicz. Spotkania najczęściej odbywają się w bibliotekach, świetlicach, ale także w kawiarniach czy miejscach plenerowych. Jak sami Klubowicze mówią – ma być to miło, ale i pożytecznie spędzony wolny czas. Swobodna forma spotkań, często przy kawie i cięście, sprzyja zażyłości, a nawet zawiązywaniu się przyjaźni.

Paweł Frelik prof. nadzwyczajny UMCS z wykładem jubileuszowym „Nie tylko robociki: dlaczego wszyscy powinni czytać science fiction”

Omawiane książki wybierane są zgodnie z sugestią moderatora i Klubowiczów, spośród nowości wydawniczych, list bestsellerów, interesujących wznowień, pozycji zgłaszanych i nagradzanych w konkursach literackich, polecanych przez literaturoznawców i krytyków literackich, w związku z obchodzonymi rocznicami literackimi czy historycznymi. Bardzo chętnie czytana jest literatura obyczajowa, historyczna, proza śródka, romanse, kryminały, reportaże. Według zestawienia z 10-letniej działalności lubelskich DKK najczęściej czytаныmi książkami były: *Ciemno prawie noc* Joanny Bator, *Dowód* Aleksandra

Ebena, *Prowincja pełna marzeń* Katarzyny Enerlich, *Autoportret z Lisiczką* Marty Fox, *Podróż do miasta światła* Małgorzaty Gutowskiej-Adamczyk, *Miłość z kamienia* Grażyny Jagielskiej, *Ukrainka* Barbary Kosmowskiej, *Ostatnie rozdanie* Wiesława Myślińskiego, *Sergiusz, Czesław, Jadwiga* Marii Nurowskiej, *Sprawa Colliniego* Ferdinanda von Scherach. Najczęściej czytany autorami byli: Katarzyna Enerlich, Marta Fox, Małgorzata Gutowska-Adamczyk, Sława Koper, Barbara Kosmowska, Angelika Kuźniak, Katarzyna Michalak, Ewa Nowak, Maria Nurowska, Paweł Smoleński, Marcin Wroński. Przez 10. lat dla lubelskich Klubów zakupiono blisko 8,5 tys. woluminów. Książki opracowywane są od 2012 r. w bibliotecznym programie MAK+ i obecnie w katalogu lokalnym znajduje się 2 554. opisów bibliograficznych zawierających 6 838. egzemplarzy. Książki są dostarczane i wymieniane między Klubami.

Klubowicze są zachęceni i motywowani do pisania recenzji, by dzielić się wrażeniami z lektury na szerszym forum. Służą temu szkolenia, warsztaty, zamieszczanie recenzji na podstronie WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie w zakładce DKK oraz przesyłanie do IK, gdzie biorą udział w konkursie na najlepszą recenzję w miesiącu oraz roku w dwóch kategoriach: dla czytelników do 18. roku życia (w tym recenzja rysowana dla najmłodszych) oraz dla dorosłych. Nagrodzone recenzje są publikowane na stronie IK. W lubelskich DKK najczęściej nagradzane były recenzje przesyłane przez Klubowiczów z Aleksandrowa, Biszczy, Dąbrowicy, Korytkowa Dużego (Kluby z powiatu biłgorajskiego), Lublina, Trz涕nika Dużego (powiat kraśnicki), Zamościa.

Ogromnym przeżyciem dla Klubowiczów jest spotkanie się z ulubionym pisarzem, poznanie tajników jego warsztatu pracy, kryteriów doboru tematu, towarzyszących pisaniu zwyczajów, planów na przyszłość. Spotkania autorskie cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem i jest to często bardzo ważne wydarzenie kulturalne, szczególnie w mniejszych miejscowościach. Podczas 10-letniej działalności lubelskich DKK zorganizowano łącznie 174. spotkań autorskich z 516. autorami (tylko w 2017 r. zorganizowano 129. spotkań autorskich, w których udział wzięło łącznie 5 826. osób). Spośród najbardziej znanych nazwisk pisarzy wymienić należy: Grażynę Bąkiewicz, Pawła Beręsewicza, Jerzego Bralczyka, Annę Brzezińską, Sylwię Chutnik, Stefana Chwina, Hannę Cygler, Annę Czerwinską-Rydel, Stefana Dardę, Jacka Dehnela, Leszka

Długosza, Katarzynę Enerlich, Martę Fox, Agnieszkę Frączek, Annę Fryczkowską, Barbarę Gawryluk, Dorotę Gellner, Małgorzatę Gutowską-Adamczyk, Macieją Hena, Joannę Jagiełło, Annę Janko, Grażynę Jeromin-Gatuszkę, Grzegorza Kasdepke, Jerzego Kisielewskiego, Huberta Klimko-Dobrzanieckiego, Magdalenę Kordel, Barbarę Kosmowską, Hannę Kowalewską, Angelikę Kuźniak, Laurę Łącz, Jakuba Małeckiego, Zbigniewa Masternaka, Irenę Matuszkiewicz, Stanisława Mikulskiego, Piotra Milewskiego, Zygmunta Miłoszowskiego, Wiesława Myśliwskiego, Ewę Nowak, Daniela Odiję, Michała Ogórka, Longina J. Okonia, Joannę Olech, Lucynę Olejniczka, Annę Onichimowską, Łukasza Orbitowskiego, Zuzannę Orlińską, Macieją Orłosia, Beatę Ostrowicką, Roberta Ostaszewskiego, Joannę Papuzińską, Zośkę Papużankę, Renatę Piątkowską, Andrzeja Pilipiuka, Maurycego Polaskiego, Stanisława L. Popka, Monikę Rebizant-Siwiło, Pawła Próchniaka, Paullinę Simons, Pawła Smoleńskiego, Filipa Springera, Leszka Szczasnego, Kazimierza Szumiec, Krystynę Śmigielską, Beatę Tadle, Pawła Wakulę, Agnieszkę Walczak-Chojecką, Karolinę Wilczyńską, Rafała Witka, Marcina Wrońskiego, Aleksandrę Ziółkowską-Boehm.

Klubowicze chętnie włączają się w ogólnopolskie akcje, programy promujące czytelnictwo i biblioteki – *Narodowe Czytanie, Tydzień Bibliotek, Noc Bibliotek, Tydzień Czytania Dzieciom, Cała Polska Czyta Dzieciom, Czytam Polskie, Jak nie czytam, jak czytam, Odjazdowy Bibliotekarz* oraz wydarzenia literackie, konkursy proponowane przez IK, np.: Ogólnopolskie Dyskusje Literackie (IV edycja? zainicjowane wokół książki J.R. Rowling, „Trafny wybór”, Harukiego Murakamiego „Bezbarwny Tsukuru Tazaki i lata jego pielgrzymstwa”, Jana Karskiego „Tajne Państwo”, Ainsworth Eve „7 dni”); konkurs „Klubowicze do klawiatur” (wspomniany wcześniej), Złot Książki zorganizowany w 2008 r. w Teatrze Narodowym w Warszawie oraz jubileuszowy Literacki Woodstock – Ogólnopolski Złot Członków Dyskusyjnych Klubów Książki, zorganizowany w 2016 r. we Wrocławiu, w którym udział wzięło 53. uczestników z Lubelszczyzny. Wspólnemu świętowaniu 10-lecia DKK w Polsce towarzyszyło wiele eventów: wykłady, prelekcje, panele dyskusyjne na temat literatury w Polsce i na świecie, spotkania autorskie, finałowa gala, koncert. Z ogromnym wzruszeniem Klubowicze z całej Polski odśpiewali na wrocławskim rynku Światowy Hymn Książki.

IK każdego roku organizuje specjalistyczne szkolenia dla moderatorów i koordynatorów o różnorodnej tematyce, np. o organizowaniu spotkań, prowadzeniu dyskusji, pisaniu recenzji, pracy z młodym użytkownikiem, wyborze wartościowych książek i ciekawych tematów do rozmowy, sięganiu po nowe gatunki literackie, debiuty, wybitne dzieła literatury obcojęzycznej. Bardzo atrakcyjne były wyjazdy studyjne na festiwale literackie (Literacki Sopot, Międzynarodowy Festiwal Literatury Dziecięcej w Rabce), Targi Książki (Warszawa, Kraków) czy galę wręczenia Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus (2016). Koordynatorom wojewódzkim zaproponowano poznanie nowych sposobów promocji czytelnictwa podczas zagranicznych wizyt studyjnych w bibliotekach w Niemczech – Berlinie, Bielefeld i Kolonii (2013 r.) oraz w Czechach w Pradze, Milinie, Brnie (2014 r.).

Jubileuszowe spotkanie autorskie z Józefem Henem i rozmowa o Solfatarze

Biblioteka Wojewódzka w ramach realizacji Programu także przygotowuje dla moderatorów i Klubowiczów cykliczne szkolenia, warsztaty, wykłady, prelekcje, pogadanki, do których prowadzenia zaprasza literaturoznawców, krytyków literackich, recenzentów, blogerów, trenerów. Przykładowa tematyka szkoleń: o polskim czytelnictwie i rynku wydawniczym, dobrych debiutach książkowych, wartościowych, ale „niezauważonych” książkach; dlaczego warto czytać poezję, literaturę non-fiction, literaturę obcojęzyczną; jak gamifikować literaturę piękną na smartfonach; jak zorganizować i poprowadzić spotkania autorskie, moderować dyskusję, napisać recenzję, zachęcić do kreatywnego pisania tekstów, zachęcić do korzystania z biblioteki młodych użytkowników. Organizowano wyjazd studyjny do M-GBP im. T. Polanowskiego w Narolu. W ramach „Banku pomysłów” Klubowicze wymieniają się między sobą wiedzą i doświadczeniem. W zainicjowane akcje promujące czytelnictwo włączyło się wiele osób, np. w II? edycjach

akcji *Włącz poezję* wzięło udział 65. Klubów i 1 539. Klubowiczów, wokół akcji *Mam prawo, więc czytam* już zorganizowano sporo wydarzeń, ale podsumowanie nastąpi pod koniec tego roku. Z bardzo dobrym odbiorem spotkała się akcja przeprowadzona podczas Nocy Bibliotek w WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie – każdy odwiedzający otrzymał *Upominek od DKK* – pięknie opakowaną książkę (niezniszczoną, ale wycofaną ze zbiorów), opatrzoną okolicznościowym stemplem.

Lubelskie Kluby również wykazują się inicjatywami i organizują wydarzenia mające na celu kreowanie mody na czytanie, popularyzację ruchu DKK, zintegrowanie lokalnej społeczności, zachęcenie młodych użytkowników do spędzania czasu w bibliotece. Najciekawsze z nich: akcja zbiorowego cichego czytania w przestrzeni publicznej *Księgozbiór*, Młodzieżowy Zlot Dyskusyjnych Klubów Książki Województwa Lubelskiego pod hasłem *Zostań Księgołapem*, gra internetowa *Zgrane lubelskie*, wystawa i konkurs plastyczny „Moja ulubiona książka” współorganizowane z Biblioteka Pública de Viana w Hiszpanii, projekt „Endgame” z grą escape room, „Piknik literacki”, konkurs „Literacki prezent mikołajkowy”, spotkanie „Przyjaźń bez granic – rozmowy z Ukraińcami”, „Urodzinowe Czytanie Bajek”, spacer z pisarzami pod hasłem Literacki Lublin, spektakle *Czerwony Kapturek*, *Czerwony kapturek, inaczej, Królowna Śnieżka*, *Pociąg do bajek*, *Czytamy pod chmurką*, *Przyjaciele Kopciuszka*, widowisko obrzędowe „Kręć się kręć wrzeczono...”, czyli jak to dawniej w Tarnogrodzie ze lnem bywało”, jesienne „Spotkania z poezją i piosenką autorską”, „Warsztaty z pachnących ziół i traw”, biesiada literacka „Koncert na dwa świerszcze”, udział w konkursie kulinarnym „Najsmaczniejsza potrawa z kaszą” do którego zgłoszono „Dyskusyjne gołąbki”, widowisko „Dobry jak chleb”, głośne czytanie utworów Bolesława Leśmiana w przerwie XVII Ogólnopolskich Zawodów Sportowych Osób Niepełnosprawnych, Debata Oksfordzka. Organizowane są także spotkania z lokalnymi artystami, pisarzami, projekcje filmowe, wyjścia/wyjazdy do muzeów, kina, teatrów, sąsiedzkich DKK, świętowanie jubileuszy, rocznic literackich, historycznych. Spośród najaktywniejszych Klubów wymienić należy te w Aleksandrowie, Białej Podlaskiej, Biszczu, Chełmie, Hrubieszowie, Tomaszowie Lubelskim, Włodawie, Zamościu.

Działalność Klubów promowania jest na stronach internetowych bibliotek (na stronie WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie prowadzona jest podstrona www dla DKK gdzie są zamieszczane recenzje, informacje o spotkaniach, relacje, wydarzenia literackie), portalach społecznościowych oraz w mediach dzięki udziałowi w audycjach radiowych i telewizyjnych (np. DKK Włodawa – audycje o literaturze w telewizji internetowej, DKK w Stożyszynie Pierwszym – wywiad dla Radia Lublin) i pisaniu artykułów do lokalnych i branżowych czasopism (regularnie w piśmie informacyjnym WBP im. H. Łopacińskiego „Dostrzegacz Biblioteczny”). DKK MKS Selgros został zaprezentowany w filmie promocyjnym IK o Dyskusyjnych Klubach Książki w Polsce. Program promowany jest także poprzez materiały promocyjne dystrybuowane przez IK (plakaty, naklejki, zakładki, długopisy, podkładki pod kubeczki, koszulki) oraz WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie (parasole, torby, kubeczki, kalendarze, długopisy, bransoletki). O korzyściach płynących z przystąpienia do Programu, niejednokrotnie przekonywano na szkoleniach powiatowych. Podczas Festiwalu Pióro i Pazur w Siedlcach, Joanna Chapska przedstawiła prezentację Dyskusyjne Kluby Książki czyli komu się chce gadać o literaturze (2016), Dyskusyjne Kluby Książki w dobie kultury multimedialnej oraz promocja czytelnictwa w bibliotekach publicznych województwa lubelskiego na konferencji nauczycieli województwa lubelskiego Upowszechnianie czytelnictwa i rozwój kompetencji czytelnictwa (2016), Fenomen Dyskusyjnych Klubów Książki na podstawie działalności lubelskich DKK na konferencji UMCS Czytelnicy, zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej i Internetu (2016) oraz referat Dyskusyjne Kluby Książki a czytelnictwo podczas jubileuszu Książnicy Zamojskiej (2016).

Uroczystość zaszczytli obecnością (od lewej): Halina Drozd p.o. Dyrektora Departamentu Kultury, Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego

Województwa Lubelskiego w Lublinie, Tadeusz Sławecki Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Dariusz Kawa Koordynator DKK z ramienia Instytutu Książki

Reasumując – lubelskie DKK z powodzeniem realizują założenia projektu. Promują czytelnictwo, modę na czytanie, podnoszą rangę bibliotek przy których działają, wzbogacają ich ofertę kulturalno-edukacyjną. Integrują lokalne środowiska i ożywiają życie kulturalne, szczególnie w mniejszych miejscowościach. Dorosłym poszerzają horyzonty, wzbogacają wiedzę, pozwalają odkrywać nowych autorów, gatunki literackie, zjawiska społeczne, wypowiadać się i dyskutować na różne tematy. Dzieci uczą przyjemności i korzyści płynących z lektury. W świadomości mieszkańców Kluby postrzegane są jako miejsca, gdzie można miło i pożytecznie spędzić czas.

Podczas uroczystego jubileuszu 10-lecia lubelskich DKK, Tadeusz Sławecki Dyrektor WBP im. H. Łopacińskiego oraz wojewódzkie koordynatorki Joanna Chapska i Marzena Targońska podziękowali moderatorom, którzy jako pierwsi podjęli się założenia Klubu oraz wyróżniają się współpracą z Lubelską Książnicą.

Ewa Szabat

Jubileuszowy medal okolicznościowy, wydany z okazji 110-lecia powstania Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego, otrzymały (nazwiska w kolejności alfabetycznej): Boryga Marzena z GBP w Niedrzwicy Dużej (powiat lubelski), Bździuch Justyna z GBP w Aleksandrowie (powiat biłgorajski), Gerung Ewa z Barwnej, MBP w Białej Podlaskiej, Jamroz Elżbieta z MBP w Józefowie (powiat biłgorajski), Janeczko Halina z OCK, MGBP w Opolu Lubelskim, Janiec Jolanta z MBP w Hrubieszowie, Małek Zofia z GBP w Górze Puławskiej (powiat puławski), Pietuch Anna z ChBP w Chełmie, Stefaniuk Maria z MBP w Białej Podlaskiej, Stojko

Alicja z MBP w Tomaszowie Lubelskim, Szabat Ewa z GOKSiR, GBP w Biszczu (powiat biłgorajski), Wiśniewska Anna z M-PBP Filii nr 4 w Świdniku, Wójcikiewicz Magdalena pierwsza koordynatorka lubelskich DKK, Zielińska Halina z Książnicy Zamojskiej w Zamościu.

Wszystkich uczestników poczęstowano jubileuszowym tortem. Uroczystość uświetnił wykład profesora nadzwyczajnego UMCS Pawła Frelika na temat literatury science-fiction, do której nadzwyczajnie umie przekonywać. Podsumowano projekt *Zgrane lubelskie* zainicjowany przez Ewę Szabat moderatorkę DKK w Biszczu i zrealizowany wspólnie z WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie i IK. Przysłowiową wisienką na torcie było spotkanie autorskie z Maciejem Henem. W szkoleniu wzięło udział 70 osób.

Marzena Targońska
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

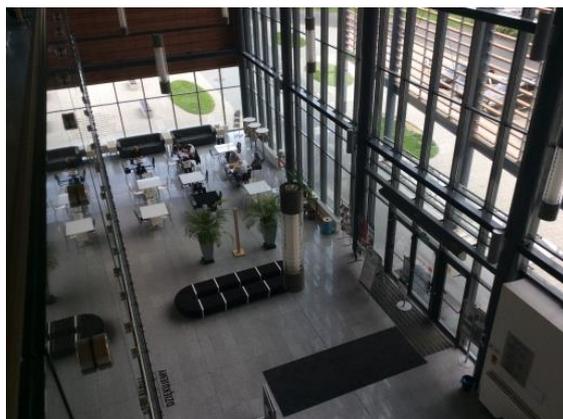
„Od projektu do efektu: skuteczne zarządzanie = nowoczesna biblioteka”

W 2018 roku Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, po raz kolejny otrzymała dofinansowanie na organizację szkoleń w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Partnerstwo dla książki”. Zadanie „Od projektu do efektu: skuteczne zarządzanie =

nowoczesna biblioteka” miało na celu rozwijanie kompetencji organizacyjnych i osobistych kadry kierowniczej bibliotek samorządowych województwa lubelskiego.

Zaplanowano cykl edukacyjny pięciu dni szkoleniowych. Uczestnicy zajęć poznali narzędzia i sposoby pozwalające na podjęcie efektywnych działań na rzecz wzrostu znaczenia biblioteki w lokalnym środowisku poprzez lepszą organizację pracy indywidualnej i zespołowej oraz efektywne wykorzystanie zasobów ludzkich i materialnych. Wyjazd studyjny ukazał praktyczne rozwiązania i doświadczenia oraz nowatorskie pomysły dla rozwoju czytelnictwa stosowane przez biblioteki w Małopolsce (architektura, struktura organizacyjna, nowoczesny sprzęt specjalistyczny, zasoby ludzkie, rozwiązania technologiczne). Wiele uwagi w szczególności poświęcono ofercie dla młodzieży.

W dniach 11-13 września 2018 r. grupa 20 pracowników bibliotek Lubelszczyzny odwiedziła kilka placówek województwa małopolskiego.

MBP w Oświęcimiu

W Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Łukasza Górnickiego w Oświęcimiu uczestnicy wyjazdu poznali strukturę organizacyjną, nowoczesny sprzęt wykorzystywany w bibliotece oraz szczegóły organizacji oryginalnych przedsięwzięć, m.in.: „Mikroświat zabawy”, „Uniwersytet Bibliotecznych Żaków”, „Biblioteka Młodych”, „Akademia Rodzica”, „Edukacja przez całe życie”, „Perspektywa dla Ambitnych!”, „Nocny Maraton Wiedzy”, „Noc Maturzystów”, „Aleja Pisarzy”.

MBP w Oświęcimiu

W Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie zapoznali się z oryginalną strukturą organizacyjną oraz działaniami biblioteki: „Lotna Czytelnia”, „Małopolskie Studio Komiksów”, „Krakowskie Czwartki Kulturalne”, „Skarb w bibliotece?”, „Książkowy kompas”, „Biznes z Małopolską w tle”, „Klub Mówców”, „Szkoła @ktywnego Seniora”. Uczestnicy poznali także zasady wykorzystania wolontariatu w pracy biblioteki w ramach programu Erasmus+.

Kolejną placówką, którą odwiedzili uczestnicy wyjazdu była krakowska Arteteka – nowoczesne miejsce znajdujące się w strukturach WBP. Bibliotekarze poznali nowoczesne wyposażenie placówki oraz sposoby jego wykorzystania. Zapoznali się z oryginalnymi działaniami podejmowanymi w Artetece: „DIY Działaj!”, „Muzyka niejedno ma imię”, „Jak wejść do aparatu?”, „Poznaj świat animacji”, „Od papieru do ekranu”, „Czym jest literatura?”, „Konwersacje językowe”. Zaprezentowano także możliwości wykorzystania wydruku przestrzennego 3D w pracy biblioteki.

Arteteka – WBP w Krakowie

Uczestnicy szkolenia odwiedzili także Bibliotekę Jagiellońską. Największe zainteresowanie wzbudziły stare druki oraz niecodzienne dodatki do książek i

czasopism, które księżnica gromadzi w ramach egzemplarza obowiązkowego.

Biblioteka Jagiellońska

W dniach 18-19 października 2018 r., w ramach projektu, zorganizowane zostało dwudniowe szkolenie dla kadry kierowniczej bibliotek województwa lubelskiego. Grupa 20 dyrektorów i kierowników poznała zasady funkcjonowania skutecznego zespołu w bibliotece, zasady wprowadzenia prawidłowych wzajemnych relacji wewnątrz zespołu i efektywnej komunikacji wewnętrznej. Szkolenie poprowadziła doświadczona trener Jolanta Woźnicka z Łodzi. Końcowym efektem było wypracowanie skutecznego modelu zarządzania biblioteką. Szkolenie odbyło się w gościnnych murach Lubelskiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli na Starym Mieście.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Paweł Kordybacha
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

Projekt EtnoLubelskie

W miesiącach października i listopadzie 2018 r. w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie było realizowane zadanie pod nazwą EtnoLubelskie. Projekt dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Kultura – Interwencje 2018.

EtnoPolska, za jego przeprowadzenie odpowiadali pracownicy Działu Bibliografii Lubelszczyzny i Wiedzy o Regionie oraz Działu Instrukcyjno-Metodycznego. Lubelska księżnica od lat prowadzi działania regionalistyczne i popularyzatorskie, posiada w swoich zasobach bogatą kolekcję regionalistów, w tym unikatowe dokumenty życia społecznego, dotyczące społeczności lokalnych Lubelszczyzny. Biblioteka Wojewódzka współpracuje też z samorządami lokalnymi, towarzystwami regionalnymi funkcjonującymi na terenie województwa lubelskiego, co wynika z Ustawy o bibliotekach i Statutu Biblioteki. Tematyka regionalistyczna od wielu lat znajduje się w centrum zainteresowania wielu grup wiekowych i zawodowych, poszukujących informacji o Lubelszczyźnie i poszczególnych miejscowościach regionu. Wybór zagadnień do zadania EtnoLubelskie wynikał z przeprowadzonej analizy potrzeb szkoleniowych bibliotekarzy województwa lubelskiego.

Celem zadania była popularyzacja idei regionalizmu, propagowanie wiedzy o regionie, a także uświadamianie, że troska o dziedzictwo historyczne może być pomostem komunikacji i dialogu społecznego. Działania takie przekładają się na większą wiedzę mieszkańców, wzrost liczby użytkowników bibliotek, rozwój czytelnictwa. Istotą regionalizmu jest także integracja środowisk lokalnych na rzecz utrwalania pamięci o małych ojczyznach. Program był adresowany do mieszkańców województwa lubelskiego, bibliotekarzy, towarzystw regionalnych, społeczników i miłośników regionu, a przede wszystkim do czytelników.

Zadanie EtnoLubelskie obejmowało trzy działania: seminarium Lubelskie Spotkania Miłośników Regionu, warsztaty dziennikarskie oraz wydanie folderu dotyczącego regionalizmu w Lubelskiej Książnicy. Inauguracją projektu było seminarium „Od regionalizmu do społeczeństwa obywatelskiego” pod honorowym patronatem Sławomira Sosnowskiego – Marszałka Województwa Lubelskiego. Było to drugie spotkanie z cyklu „Lubelskie Spotkania Miłośników Regionu” (pierwsze odbyło się w 2016 r). „Od regionalizmu do społeczeństwa obywatelskiego” to myśl przewodnia, przyświecająca obradom. Dr Jolanta Rodzoś z Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS w Lublinie, pełnomocnik Stanisława Michałowskiego, rektora UMCS w Lublinie ds. jakości kształcenia, mówiła o związkach człowieka z miejscem w społeczeństwie globalnym. Prelegentka wskazała, iż biblioteki i towarzystwa regionalne pełnią rolę liderów w społecznościach lokalnych, są ważnym miejscem spotkań, integracji, przestrzenią do wielorakich działań.

Kolejny wykład „Powiatowa Biblioteka Publiczna w Puławach jako centrum wiedzy o regionie” wygłosiła dyrektor PBP w Puławach Danuta Szlendak. Placówka prowadzi ożywioną działalność popularyzującą regionalizm, wydaje czasopismo o zasięgu powiatowym „Tu Jest Moje Miejsce”. Skupia wokół puławskiej Biblioteki środowisko społeczników – miłośników regionu powiatu puławskiego i regionu lubelskiego. Pani dyrektor jest pierwszą laureatką konkursu Zarządu Głównego SBP Lubelski Bibliotekarz Roku 2010.

Odczyt „Przykłady dobrych praktyk regionalistycznych Towarzystwa Przyjaciół Gołębia” zaprezentowała prezes Teresa Woszczek, która jednocześnie pełni funkcję wiceprezesa Wojewódzkiej Rady Towarzystw Regionalnych w Lublinie. TPG jest znane z bardzo aktywnej działalności popularyzatorskiej, jego celem jest

rozwój duchowy i społeczny człowieka, aktywizowanie i integrowanie środowiska, wspieranie wszechstronnego rozwoju społecznego, kulturalnego, oświatowego, edukacyjnego, turystycznego i gospodarczego. Towarzystwo dba o zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego swojej małej ojczyzny – Gołębia oraz całej Gminy Puławy.

Wieloaspektowa działalność Towarzystwa doskonale wpisuje się w ideę przewodnią marki Gmina Puławy Owocnie nad Wisłą. Z tej okazji ukazała się kolejna publikacja „Drzewne imaginacje” autorstwa Agnieszki Maj i Krzysztofa Olszaka. Teresie Woszczek towarzyszyła Monika Zych, sekretarz Starostwa Powiatowego w Puławach.

Tadeusz Sławewski – dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie uhonorował Towarzystwo Przyjaciół Gołębia, które w tym roku obchodzi jubileusz 30-lecia działalności, pamiątkowym medalem z okazji 110-lecia Biblioteki im. H. Łopacińskiego. Medal odebrała Teresa Woszczek, która przekazała do zbiorów Biblioteki najnowszą jubileuszową publikację *Drzewne imaginacje*.

TPG zgłosiło do konkursu Książka Roku, ogłaszanego corocznie przez WBP w Lublinie, publikację *Wisłoterapia: Wisła w słowie i obiektywie*. Książka ta, jak i inne wydawnictwa powstała dzięki zaangażowaniu jej członków.

Kolejnym punktem spotkania był pokaz regionalnych zbiorów specjalnych z kolekcji WBP w Lublinie zrealizowany przez Annę Oleszek, kierownika Działu Zbiorów Specjalnych. Uczestnicy zapoznali się z unikatowymi rękopisami, grafikami, fotografiami, pocztówkami, mapami, starodrukami z bogatej kolekcji Biblioteki. Seminarium towarzyszyło zwiedzaniu wystawy „Niepodległość harcerstwem znaczone 100. rocznica powstania Związku Harcerstwa Polskiego”, którą zorganizowała WBP w Lublinie we współpracy z Muzeum Harcerstwa w Warszawie, Chorągwią Lubelską Związku Harcerstwa Polskiego i Komisją Historyczną Chorągwi Lubelskiej Związku Harcerstwa Polskiego. Wystawa była częścią jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości oraz 100-lecia Związku Harcerstwa Polskiego. Po wystawie oprowadzały kuratorki – Marta Tomasiak i Agata Kozioł z Działu Informacji i Promocji WBP w Lublinie. Drugie Lubelskie Spotkanie Miłośników

Regionu zakończyło się degustacją potraw regionalnych Lubelszczyzny.

Warsztaty „Informacja, czyli sedno dziennikarstwa” to kolejne działanie w ramach zadania. Włodzimierz Spasiewicz, redaktor „Gazety Wyborczej” oraz „Kuriera Lubelskiego” zapoznał słuchaczy z tajnikami pracy nad tekstem, redakcją, korektą, poszukiwaniem informacji do druku. Marta Frączek i Katarzyna Pyć z Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. Kazimierza Zielińskiego w Modliborzycach podzieliły się doświadczeniem przy redakcji lokalnej gazety „Wieści Gminne”. Biblioteka u Kazimierza od 2005 r. zajmuje się redakcją, jednocześnie jest wydawcą periodyku. Placówka może się poszczycić dorobkiem wydawniczym dziejów miasta i regionu Modliborzyc. W bieżącym roku zostały wydane dwie publikacje *Powstanie styczniowe na ziemi modliborzycy* oraz *Śladami przeszłości*.

Podsumowaniem projektu EtnoLubelskie było wydanie folderu w wersji papierowej „Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Centrum wiedzy o regionie”. Został on przekazany do wszystkich placówek bibliotecznych województwa lubelskiego, jest również dostępny w agendach WBP. Koncepcją autorów folderu edukacyjnego było zainteresowanie zbiorami regionalnymi Wojewódzkiej Biblioteki, wskazanie możliwości poszukiwań materiałów krok po kroku, a przede wszystkim wskazanie bibliotek jako miejsca regionalistycznych poszukiwań.

WBP w Lublinie będzie kontynuowała działania regionalistyczne w następnych latach, służąc zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, naukowych, edukacyjnych, kulturalnych oraz zachowaniu dziedzictwa kulturowego Lubelszczyzny.

Bożena Lech-Jabłońska

Dział Bibliografii Lubelszczyzny i Wiedzy o Regionie
WBP w Lublinie

Małgorzata Pieczykołan

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

Rękodzieło ludowe to jest to!

Miejska Biblioteka Publiczna w Józefowie pozyskała środki z Narodowego Centrum Kultury na realizację projektu „Rękodzieło ludowe na Roztoczu”, którego zadaniem była promocja i zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego. Projekt realizowany był przez sześć tygodni, od 1 października do 13 listopada 2018 r.

Głównym celem projektu było spotkanie z szeroko pojętą kulturą ludową, rękodziełem i sztuką. Do udziału w cyklu warsztatów, spotkań, wystaw, gier terenowych i wycieczek zaprosiliśmy dzieci i młodzież ze szkół, seniorów, osoby niepełnosprawne, koła gospodyń wiejskich oraz mieszkańców Józefowa.

Na program projektu składały się również warsztaty rękodzieła prowadzone przez profesjonalnych artystów. Uczestnicy wykonywali roztoczańskie anioły, ikony na drewnie, kufierki, korale, filcowane szale oraz zakładki do książek „nitką malowane”.

W ramach zadania zorganizowaliśmy także grę terenową „Śladami przeszłości”, podczas której uczniowie mieli do wykonania szereg zadań, m.in. musieli wymienić elementy z jakich składa się tradycyjny strój biłgorajsko-tarnogrodzki, zioła jakich używano do wicia wianków na Boże Ciało oraz opowiedzieć, jak dawniej młóciło się zboże. Do rywalizacji przystąpiły trzy drużyny gimnazjalistów: „Józefowianie”, „Miłośnicy historii” i „Cichociemni”. Wszystkie zespoły miały do wykonania 10 zadań w różnych punktach miasta, dotyczących historii i dawnego życia mieszkańców Józefowa. Jednym z najtrudniejszych okazało się ułożenie z rozsypanych wersetów wiersza Mieczysława Romanowskiego, nieco łatwiejsze zaś narysowanie kościoła i przeprowadzenie sondy ulicznej na temat Konrada Bartoszewskiego „Wira”. Najbardziej zabawne było młócenie zboża cepem, a także pranie w rzece przy pomocy tary i kijanki. Uczestnikom gry szczególnie podobało się również wicie wianków i odszyfrowanie na kirkucie wskazówki do kolejnego zadania, opisanej językiem hebrajskim.

Kolejnym elementem realizowanego projektu była międzypokoleniowa wycieczka do Muzeum Wsi Lubelskiej, gdzie dzieci poznały dawne rzemiosła, wiejską zabudowę, wyposażenie wnętrza i codzienne życie mieszkańców dawnej wsi, a seniorzy wspominali swoje dziecięce lata.

Oprócz tego młodzi uczestnicy projektu przeprowadzili wywiady z najstarszymi mieszkańcami gminy. Zebrali informacje na temat obrzędów, religijności, ginących zawodów czy świętowania i dawnych obyczajów.

Przygotowaliśmy także wystawy prac uczestników miejscowych Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz lokalnych artystów: rzeźby – Leona Kusiaka i haftu krzyżkowego – Ireny Jolanty Świst. Powstała też wystawa dawnych przedmiotów codziennego użytku.

Zwieńczeniem cyklu wielopokoleniowych spotkań, warsztatów, wystaw, gier terenowych i wycieczek promujących lokalne dziedzictwo kulturowe była prezentacja podsumowująca wszystkie te działania, koncert Kapeli Zwierzynieckiej oraz spotkanie pokoleń z Kołem Gospodyń Wiejskich z Majdanu Nepryskiego, połączone z degustacją lokalnych smakołyków. Mini-biesiadzie z kulaszą, krężółkami, pierogiem biłgorajskim oraz chlebem ze smalcem i ogórkiem, towarzyszyły przyśpiewki w wykonaniu akordeonisty Damiana Kulika, w które chętnie włączyli się zaproszeni goście. Na spotkaniu nie zabrakło również wspomnień o dawnych zwyczajach i tradycjach.

Realizacja projektu wprowadziła dzieci i młodzież w inspirujący świat sztuki i muzyki ludowej. Zaangażowanie w realizację projektu lokalnych twórców umożliwiło wykorzystanie ich potencjału kulturowego, wzmocniło i zacieśniło więzi wśród lokalnej społeczności.

Zadanie „Rękodzieło ludowe na Roztoczu” było współfinansowane przez Narodowe Centrum Kultury w ramach programu „Kultura – Interwencje 2018. EtnoPolska”, skąd biblioteka pozyskała prawie 14 500 zł. Z własnych środków wydała na jego realizację niewiele ponad 1000 zł.

Elżbieta Jamroz
Miejska Biblioteka Publiczna w Józefowie

„Biblioteka wielu pokoleń”

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie w 2018 roku zorganizowała cykl szkoleń pod hasłem „Biblioteka wielu pokoleń”. Jego realizacja była możliwa dzięki pozyskaniu dotacji w ramach programu Ministra

Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Partnerstwo dla książki”, realizowanego przez Instytut Książki.

Ideą projektu było rozwijanie kompetencji pracowników bibliotek samorządowych województwa lubelskiego. W ramach zadania zorganizowano dwa dwudniowe szkolenia dla 20-osobowych grup bibliotekarzy, zajmujących się pracą z dziećmi, młodzieżą, seniorami i niepełnosprawnymi. Uczestnicy warsztatów nabyli nowe umiejętności, pozwalające na skutecznie angażowanie wielopokoleniowej społeczności lokalnej, stymulowanie świadomego uczestnictwa w kulturze, budowanie poczucia więzi i integracji między mieszkańcami, rozwijanie nowych formy pracy z użytkownikiem w każdym wieku w celu zainteresowania ofertą i współdziałania w przestrzeni biblioteki.

Pierwsze zajęcia przeprowadzono 20 października 2018 roku w Muzeum Wsi Lubelskiej. Szkolenie poprowadziła Magdalena Połonczarz – kustosz muzeum. Uczestnicy zapoznali się z twórczością pisarzy literatury ludowej, a następnie na podstawie legend i bajek odegrali dramy.

Drugiego dnia (21 października) odbyły się warsztaty opowieści oparte na snuciu baśni i legend. W ramach spotkania bibliotekarze nabyli umiejętności tworzenia opowiadań oraz ożywiania postaci z bajek. Kolejnym punktem szkolenia były warsztaty plastyczne, obejmujące tworzenie typograficznych gadżetów z cytatami – typoduchy i typotorby. Zajęcia polegały na tworzeniu cytatu, kroju, szyciu poduch i toreb oraz nanoszenia tekstu. Zajęcia poprowadziły: Magdalena Bliźniuk, Magdalena Krasuska, Monika Czapka, Anna Kłys – pracownicy Domu Słów (instytucja artystyczno-edukacyjna, będąca częścią Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie).

Kolejne dwudniowe warsztaty odbyły się w dniach 19–20 listopada 2018 r. Pierwszego dnia zorganizowano zajęcia teatralne i edukacyjne, dzięki którym uczestnicy poznali metody teatroterapii do tworzenia akcji artystyczno-czytelniczych w środowisku lokalnym. Zajęcia poprowadziła Maria Pietrusza-Budzyńska – pedagog i wieloletni reżyser Warsztatów Terapii Zajęciowej Teatroterapia w Lublinie. Dzięki warsztatom edukacyjnym, które poprowadziła Zofia Zaorska – koordynator lubelskiej Szkoły Super Babci i Super Dziadka, bibliotekarze wzbogacili wiedzę i umiejętności dotyczące działań upowszechniających czytelnictwo oraz łączących pokolenia.

Kolejny dzień to warsztaty z literatury dziecięcej, ilustracji i Teatrzyku Kamishibai (technika opowiadania, czytania wywodząca się z Japonii). Słuchacze poznali kierunki i trendy współczesnej literatury dla dzieci oraz wykorzystanie seansu Kamishibai – metodę pracy aktywizującą i rozwijającą najmłodszych czytelników. Zajęcia poprowadziły: dr Małgorzata Centner-Guz – pracownik naukowy Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i Wiesława Sołtys – doświadczony bibliotekarz, kierownik Filii nr 35 MBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, inicjatorka wielu ciekawych projektów, m.in. Klubu Miłośników Gier Planszowych, Klubu Aktywnego Seniora, Bajkowych poranków dla matek z małymi dziećmi.

Wszystkie warsztaty, w opinii uczestników były konstruktywne i nowatorskie. Bibliotekarze mogli bowiem rozwinąć zawodowe kompetencje, a w wielu przypadkach również swoje osobiste zainteresowania.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Marcin Furman

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

Bądź aktywny! Bądź kreatywny!

W środowisku bibliotekarskim rok 2017 upływał pod hasłem 100-lecia Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Obfitował on w liczne wydarzenia, konferencje i imprezy towarzyszące obchodom, w których mogli wziąć udział wszyscy zrzeszeni członkowie.

Pokłosiem, a zarazem upamiętnieniem naszej wspólnej stowarzyszeniowej historii, było wydanie pracy zbiorowej pt. *Aktywni i Kreatywni. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich na Lubelszczyźnie*, która powstała dzięki dotacjom ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego i Miasta Lublin.

Redakcji książki, opisującej dzieje jednego z najstarszych związków zawodowych w Polsce, podjęły się doświadczone bibliotekarki i wieloletnie członkinie SBP – Joanna Chapska, Bożena Lech-Jabłońska i dr Anastazja Śniechowska-Karpińska. Skład i opracowanie graficzne przygotował pracownik WBP w Lublinie dr Paweł Znamierowski.

Poszczególne rozdziały wydawnictwa, opracowywane przez bibliotekarzy z różnych kół, oddziałów i Okręgu Lublin, przybliżają historię związku, przywracając jednocześnie pamięć postaciom i wydarzeniom, które odcisnęły ślad w historii Stowarzyszenia na Lubelszczyźnie. Autorzy ukazali ogromne bogactwo faktów oraz nazwisk dzięki wnikliwej analizie wielu treści archiwalnych,

dotąd nieznanymi dokumentów lub wspomnień, które powoli zacierają się w ludzkiej pamięci. Powstała więc publikacja będąca świadectwem działalności historycznej Stowarzyszenia, ale także ukazująca drogę bibliotekarstwa w takiej formie, w jakiej mamy do czynienia współcześnie.

Książka wypełnia lukę w dokumentowaniu historii SBP, z perspektywy pokazuje środowisko bibliotekarzy w Regionie Lubelskim na przestrzeni ostatnich 80 lat, dlatego powinien przeczytać ją każdy (nie tylko bibliotekarze), kto jest zainteresowany poznawaniem historii ludzi i lubelskich miast, które nie doczekały się jeszcze fundamentalnych opracowań.

Anna Biegalska

Dział Wydawnictw Ciągłych WBP w Lublinie

Wtedy to smakowało!

Gdzie się jadło, gdzie się piło, gdzie życie w Lublinie tętniło? Czytelniku chciałbyś wiedzieć? Zapraszam do kulinarnej podróży po dawnym Lublinie, ze smakiem!

Autor – dziennikarz, redaktor, pisarz, scenarzysta – przedstawia Lublin z kulinarnej perspektywy. Już na wstępie, przekonuje nas o tym, że publikacja nie jest ani książką kucharską, ani historyczną, ale rodzajem przewodnika, odnoszącym się do lubelskiej sztuki kulinarnej w sposób odmienny, zabawny i historycznie interesujący.

Wydawnictwo obejmuje okres od lat powojennych, aż do czasów młodości autora. Krzysztof Załuski, by przybliżyć historię i wspomnienia zamieścił fotografie, również reklamy i notatki prasowe, pochodzące z archiwalnych numerów „Kuriera Lubelskiego”, w których informowano o walorach kulinarnych i rozrywkowych lubelskich lokali. Możemy przeczytać, gdzie jadalni piłkarze Motoru z trenerem B. Waligórą, gdzie było najlepsze piwo i dobre przekąski, czym był tzw. okrągłak czy zimny bufet, o pierwszej kino-kawiarni na świeżym powietrzu, o potrawach luksusowych czy takich, które zapadały na długo w pamięć. Autor nie ominął w swym opisie także pasjonatów kuchni, mistrzów gastronomii czy wybitnych kreatorów sztuki kulinarnej.

Jeśli więc chcecie Państwo przypomnieć sobie lub dowiedzieć, gdzie najchętniej jadano w Lublinie w latach 60. 70. 80., gdzie sprzedawano najlepsze piwo, jak powstał sznyceł po lubelsku, gdzie bez garnituru nie wpuszczano, a szatniarz nie był tylko od wieszania ubrań – zapraszamy do lektury tej niezwyklej książki i odkrywania nieznanego kulinarnego Lublina.

Krzysztof Załuski, Kulinaryny Lublin, Lublin: Czarny Pies, 2018.

Justyna Kasperczuk
Dział Bibliografii Lubelszczyzny i Wiedzy o Regionie
WBP w Lublinie

Kalejdoskop jesienny

- W okresie wakacyjnym biblioteki i filie z województwa lubelskiego przygotowały wiele atrakcyjnych propozycji spędzenia wolnego czasu dla swoich młodych czytelników. MBP w Międzyrzeczu Podlaskim (pow. bialski) zaprosiła na *Piątki ze średniowieczną przygodą*, Filia nr 1 MiPBP w Biłgoraju na zajęcia *Bajeczne dzieje Polski*, GBP w Rejowcu (pow. chełmski) do udziału w konkursie *Książka w podróży*, MBP w Hrubieszowie na *Wakacyjne zajęcia z kodowania w bibliotece*, Filia w Stojeszynie Pierwszym, gm. Modliborzycze (pow. janowski) na zajęcia plastyczne *Podróże po bajkowej literaturze*, GBP w Krasnymstawie z/s w Siennicy Nadolnej na *Wakacyjne zgadywanki czytelnice*, GBP w Zakrzówku (pow. kraśnicki) *Czytanie na polanie*, Filie GBP Lubartów w: Lisowie, Nowodworze,

Rokitnie, Skrobowie i Trzciancu na cykl zajęć *Krętą dróżką ramię w ramię z książką*, GBP w Jastkowie (pow. lubelski) na warsztaty *Kwiaty z foamiranu*, WBP w Lublinie na *Zabawy z podróżującymi skarpetkami*, GBP w Spiczyńcu (pow. łęczyński) na warsztaty słowotwórcze *Rodzinne historie o słowach*, GBP w Wojcieszkowie (pow. łukowski) do kina letniego, GBiDK w Karczmiskach (pow. opolski) na podróż ph. *Baw się z nami kowbojami*, MGBP w Parczewie na spotkanie ph. *Planety Pana Mikołaja czyli kosmiczna wyprawa z książką*, Filia w Bochothnicy (gm. Kazimierz Dolny, pow. puławski) na *Letnie łamigłówki*, MGBP w Rykach na konkurs *Lepimy z plasteliny bohaterów wierszy J. Brzechwy*, GBP w Lubyczy Królewskiej (pow. tomaszowski) na zajęcia *Jak w to się grało? – czyli odkurzamy stare gry*, GBP w Nieliszu (pow. zamojski) na *Tydzień z obcymi kulturami, zwyczajami i językiem*.

- 1 lipca 2018 r. dyrektorem MBP im. T. Zamoyskiego w Tomaszowie Lubelskim został Jacek Pałucki.
- 11 lipca 2018 r., w przededniu obchodzonego po raz pierwszy Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej, w WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie pod patronatem Marszałka Województwa Lubelskiego Sławomira Sosnowskiego, odbyła się okolicznościowa sesja naukowa. Wśród prelegentów znaleźli się: Marta Grudzińska (Państwowe Muzeum na Majdanku), dr hab. Marcin Wichmanowski (UMCS), dr hab. Jacek Romanek i dr Janusz Kłapeć (IPN Oddział w Lublinie). Sesji towarzyszyła wystawa *Represje wobec wsi i ruchu ludowego*, przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej Instytutu Pamięi Narodowej w Rzeszowie oraz *Walka i męczeństwo chłopów na Lubelszczyźnie – ekspozycja ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie*.
- 23 lipca w Filii nr 18 MBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie odbyło się spotkanie z uczniami Szkoły dla Dzieci Głuchych w Żytomierzu na Ukrainie,

- współpracującej ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno–Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Nieśłyszącej i Słabosłyszącej w Lublinie. Młodzież została zaproszona przez Urząd Miasta Lublin. Odwiedziny były okazją do poznania polskiej biblioteki. Po prezentacji uczniowie wzięli udział w warsztatach haftu matematycznego, tworząc zakładki do książek.
- W dniach 24-29 lipca 2018 r. GBP w Starych Kobiątkach (pow. łukowski) w ramach projektu *Międzynarodowy Inkubator Inicjatyw* dofinansowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, zaprosiła młodzież szkół gimnazjalnych i średnich na wyjazd studyjny na trasie Ukraina-Mołdawia-Rumunia-Bułgaria-Węgry-Słowacja. Uczestnicy wyjazdu mieli okazję zwiedzić m.in.: Lwów, Tarnopol, Kiszyniów, Bukareszt, Warnę, Miskolc i Koszyce oraz poznać kulturę, historię, przyrodę i tożsamość narodową sześciu krajów południowo-wschodniej Europy.
 - 25 lipca 2018 r. MBP w Hrubieszowie udostępniła na miejskim deptaku wystawę *Hrubieszów zmienia oblicze*. Ekspozycja to przede wszystkim fotografie z Księgi Inwentaryzacyjnej Śródmieścia miasta wykonanej w pierwszej połowie lat 80-tych. Księga jest w posiadaniu Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego. Jedną z plasz wystawy prezentuje najciekawsze fotografie, które trafiły do bibliotecznego Cyfrowego Archiwum Tradycji Lokalnej.
 - W okresie wakacyjnym MBP im. T. Zamoyskiego w Tomaszowie Lubelskim włączyła się do akcji wspieranej przez miejscową parafię pw. św. Józefa *Makulatura na misje*. Pracownicy biblioteki przekazali ok. pół tony starych, zniszczonych książek i gazet. Cel zbiórki jest szlachetny, bo pieniądze uzyskane ze sprzedaży destruktu zostaną przeznaczone na wybudowanie studni w najbardziej ubogich regionach Afryki. Jeden kilogram tego surowca wtórnego to 75 litrów czystej wody. Zbiórka makulatury trwała do końca sierpnia 2018 r.
 - W dniach 5-7 września 2018 r. we Włodawie odbył się *II Międzynarodowy Trójtyk Literacki*, którego współorganizatorem była MBP we Włodawie.
 - 6 września 2018 r. w PBP w Krasnymstawie odbyło się spotkanie z cyklu „Z Nestorem do gwiazd”. Prelekcję, wzbogaconą prezentacją multimedialną na temat malarstwa astronomicznego *Kosmos malowany* wygłosił pasjonat astronomii dr Wiesław Krajewski.
 - 8 września 2018 r. po raz siódmy pod honorowym patronatem Prezydenta RP odbyła się Akcja Narodowe Czytanie. W tym roku lekturą było *Przedwiośnie* Stefana Żeromskiego. W drugą sobotę września, ale także przez następnych kilka dni wiele bibliotek województwa lubelskiego aktywnie włączyło się w akcję. Organizowane były m.in. inscenizacje fragmentów dramatu oraz plenerowe publiczne interpretacje dzieła. Wśród wielu oficjeli i zwykłych mieszkańców czytających powieść na Lubelszczyźnie znaleźli się m.in.: młodzież z koła literackiego „Żółte Dzioby” w Białej Podlaskiej, członkowie „Zespołu Literackiego Gęsie Pióro” z Biłgoraja, członkowie „Hobby Klubu Rękodziela Artystycznego” działającego przy MBP w Lubartowie, przedstawiciele Zakładu Karnego we Włodawie.
 - 10 września 2018 r. w MGBP im. Z. Herberta w Łęcznej odbyło się wydarzenie słowno–muzyczne w ramach projektu artystycznego *Czytam Herberta*. W programie zaproszeni goście wysłuchali wierszy w interpretacji aktorki Ewy Dałkowskiej. Recytacji wierszy towarzyszyła muzyka na żywo w wykonaniu Dominika Rostonia.
 - 11 września 2018 r. w WBP H. Łopacińskiego w Lublinie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa *JÓZEF KOTARBIŃSKI Życie dzieło*. Organizatorami konferencji byli: Muzeum Lubelskie w Lublinie. Oddział Muzeum Literackie w Nałęczowie, WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie oraz Instytut Filologii Polskiej

Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie

- 24 września 2018 r. Instytut Książki opublikował listę bibliotek zakwalifikowanych do pilotażowego projektu *Mała książka – wielki człowiek*. W ramach programu każdy trzylatek, który przyjdzie do biblioteki biorącej udział w projekcie, otrzyma w prezencie wyprawkę czytelniczą, a w niej: książkę *Pierwsze wiersze dla...* oraz Kartę Małego Czytelnika. Wśród 782 bibliotek z całej Polski znalazło się 78 bibliotek publicznych i 1 biblioteka pedagogiczna z terenu województwa lubelskiego.
- 27 września 2018 r. w MBP w Białej Podlaskiej, w ramach I Festiwalu Dziedzictwa Narodowego, odbył się wieczór poetycki *Sto najlepszych polskich utworów literackich na 100-lecie odzyskania niepodległości*. Przybyli na spotkanie mieszkańcy miasta wysłuchali poezji śpiewanej, czytanej oraz fragmentów prozy klasyków polskiej literatury.

Paweł Kordybacha
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP Lublin